

กระทู้ถามที่ ๑๐๘๖ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง การชำระประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการสวรรคตของพระเจ้าตากสินมหาราช

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันได้มีการเผยแพร่เรื่องประวัติศาสตร์ของชาติไทยในช่วงรอยต่อของสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการสวรรคตของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชโดยผ่านทางสื่อต่างๆ และไม่ตรงกับที่รับรู้มาในอดีตที่มีการเรียนการสอนกันมาว่าสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงมีพระอาการสติฟั่นเฟือน และถูกสำเร็จโทษด้วยท่อนจันทน์ ตามพระกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑ แห่งราชวงศ์จักรี เนื่องจากเรื่องที่ถูกเผยแพร่อยู่ในขณะนี้ระบุว่าสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชไม่ได้สวรรคตด้วยการถูกสำเร็จโทษ แต่พระองค์ท่านได้ออกบวชในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และสิ้นพระชนม์ที่นั่น ซึ่งหากเป็นจริงก็เท่ากับว่าจะเป็นการฟื้นฟูเกียรติคุณของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และจะเป็นการเปลี่ยนประวัติศาสตร์จากที่เคยกล่าวว่าราชวงศ์จักรียึดอำนาจจากราชวงศ์ธนบุรี ด้วยการสำเร็จโทษสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีนโยบายที่จะยุติการเผยแพร่ข่าวสารหรืองานศึกษาค้นคว้าในประเด็นเกี่ยวกับการสวรรคตของพระเจ้าตากสินมหาราชในปัจจุบัน ที่ขัดแย้งกับความรับรู้ในอดีตที่สอนกันมาหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีนโยบายที่จะตั้งคณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการสวรรคตของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดขอนแก่น

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๐๘๖ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง การชำระประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการสวรรคตของพระเจ้าตากสินมหาราช

ข้าพเจ้า นายปองพล อติเรกสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และนางอุไรวรรณ เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง การชำระประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการสวรรคตของพระเจ้าตากสินมหาราช ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า รัฐบาลไม่มีนโยบายที่จะยุติการเผยแพร่ข่าวสารหรืองานค้นคว้าเกี่ยวกับการสวรรคตของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช หรือในประเด็นใดในประวัติศาสตร์ เนื่องจากมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดให้บุคคลมีเสรีภาพในการสื่อสารและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา เว้นแต่เรื่องที่จะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เพราะการศึกษาประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ทั้งหลักฐานทางราชการ หลักฐานส่วนบุคคล หลักฐานร่วมสมัย หลักฐานที่บันทึกขึ้นภายหลัง ฯลฯ ซึ่งข้อมูลจากหลักฐานอาจแตกต่างกันไปบ้าง แต่ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์จะต้องประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากหลักฐานทั้งหลายที่มีอยู่ไม่ใช่เป็นไปตามความเชื่อ ความรู้สึกของตนเอง ซึ่งไม่มีหลักฐานรองรับ ในเรื่องนี้ควรนำเสนอหลักฐานให้สาธารณชนพิจารณาด้วยตนเอง ว่าควรเชื่อหลักฐานใด บุคคลใด

ทั้งนี้ หลักฐานที่กล่าวถึงการสวรรคตของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๓๒๕ ที่สำคัญมีดังนี้

๑. พระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา กล่าวว่า สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ถูกระหารชีวิตที่หน้าป้อมวิชัยประสิทธิ์ ศพฝังที่วัดบางยี่เรือใต้ (วัดอินทาราม) และถึง พ.ศ. ๒๓๒๗ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดให้ขุดหีบพระศพขึ้นมา และเสด็จไปพระราชทานเพลิงพร้อมกับสมเด็จพระอนุชาธิราช

๒. จดหมายเหตุโหรในประชุมพงศาวดารภาคที่ ๘ กล่าวว่า “ณ วันพุธ แรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๕ เจ้าตากดับขันธ์ ชนมาอายุ ๔๘ ปี ๑๕ วัน” ซึ่งตรงกับวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๓๒๕

๓. จดหมายเหตุของ คณะบาทหลวงฝรั่งเศส ในประชุมพงศาวดารภาคที่ ๓๕ กล่าวว่า “พระเจ้าตากถูกปลงพระชนม์สวรรคตเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๓๒๕”

๔. จดหมายเหตุเจมส์โลว์ กล่าวว่า “พี่น้องสองคนแห่งราชตระกูล...ก็ได้จับพระเจ้าตากสำเร็จโทษเสีย”

๕. พงศาวดารกำพูชา ในประชุมพงศาวดารภาคที่ ๑ และราชพงศาวดารกรุงกำพูชา ฉบับหอพระสมุดวชิรญาณแปลใหม่ กล่าวว่า “ให้เอาพระเจ้าตากกับเจ้ารามลักษณ์...ไปพิฆาตเสียสิ้น...”

หลักฐานที่ยกมาอ้างข้างต้นมีทั้งหลักฐานทางราชการ หลักฐานส่วนบุคคล และหลักฐานร่วมสมัย ซึ่งมีความน่าเชื่อถือมาก กล่าวตรงกันว่า สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชถูกประหารชีวิตในเดือนเมษายน ๒๓๒๕ ส่วนวันแตกต่างกันบ้าง

ในส่วนข้อมูลที่กล่าวแตกต่างออกไป เป็นหลักฐานสมัยหลัง ซึ่งเขียนในรูปนวนิยายบ้าง เช่น เรื่อง “ใครฆ่าพระเจ้ากรุงธน” ของหลวงวิจิตรวาทการ รวมพิมพ์เป็นเล่มเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ หรือเขียนขึ้นจากการนั่งทางในหรือบางเรื่องแต่งโดยไม่มีหลักฐานใดๆ สนับสนุน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้มิใช่หลักฐานที่จะใช้อ้างอิงเชื่อถือได้

สำหรับข้อมูลการสวรรคตของพระเจ้าตากสินที่ว่าไม่ได้สวรรคตด้วยการถูกสำเร็จโทษ แต่พระองค์ท่านได้ออกบวชในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น แม้เป็นข้อมูลที่ไม่มีหลักฐานสนับสนุนและไม่ใช่งานศึกษาค้นคว้าที่น่าเชื่อถือ และก็ไม่ได้เป็นงานที่เผยแพร่ทางราชการ เช่น ในหนังสือเรียน หรือหนังสืออ้างอิงต่างๆ แต่เป็นงานที่เผยแพร่อยู่ในกลุ่มคนบางกลุ่มที่ไม่สนใจที่จะศึกษาจากข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีเหตุผลเชื่อถือได้ จึงเห็นว่ารัฐบาลไม่ควรที่จะเข้าไปจัดการหรือยุ่งเกี่ยวในเรื่องดังกล่าว

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า รัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทยแล้ว โดยมีหน้าที่ทำการศึกษา ค้นคว้า สืบค้น รวบรวม พิจารณา วินิจฉัย ตรวจสอบ และเผยแพร่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยและไทยศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านประวัติศาสตร์ไทย ปัจจุบันอยู่ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม คือ กรมศิลปากร

อนึ่ง สำหรับเรื่องการสวรรคตของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช นั้น รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายที่นำประเด็นที่ไม่ก่อประโยชน์หรืออาจก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคมมาให้ความสำคัญสืบค้นและเผยแพร่แต่อย่างไรก็ตามสามารถมอบหมายให้คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์พิจารณาดำเนินการต่อไปได้